

WWW.GOLDFARB.COM

ZURICH
14 Mittelstrasse
Zurich 8008, Switzerland
Tel +41 (44) 818 08 00
Fax +41 (44) 818 08 01
ZURICH@GOLDFARB.COM

תל אביב
מגדל אמפא, רח' יגאל אלון 98
תל אביב 6789141, ישראל
טלפון 608-9999 (03)
פקס 608-9909 (03)
INFO@GOLDFARB.COM

אמיר ונג, שותף
ישיר: 711-1711 (03)
פקס: 711-1700 (03)
amir.vang@goldfarb.com

21 בינואר 2020 כ"ד טבת תש"פ	לכבוד מר שלמה בן אליהו, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר	לכבוד מר שי באב"ד, מנכ"ל משרד האוצר	לכבוד המחלקה לתכנון וכלכלה רשות המסים
	בדואר אלקטרוני: mankal@moag.gov.il	בדואר אלקטרוני: mankal@mof.gov.il	בדואר אלקטרוני: RonitEl2@taxes.gov.il

שלום רב,

הנדון: ביטול שיעורי המכס ביבוא חמאה – התייחסות מחלבת טרה

בשם מרשתנו, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ – חטיבת החלב (טרה) (להלן: "טרה"), הרינו מתכבדים להביא בפניכם את התייחסותה של טרה לנושא שבנדון, כדלקמן:

1. ביום 6.1.2020 פרסם משרד האוצר (להלן: "המשרד") את ההודעה לציבור שבנדון, לפיה הוא עומד לבטל את שיעורי המכס ביבוא חמאה המסווגת בפרטי המכס הבאים: 04.05.1039, 04.05.1099, 04.05.2000, 04.05.9000 (להלן: "ההודעה לציבור"). על פי ההודעה לציבור, ביטול שיעורי המכס כאמור יהיה בהוראת שעה עד סוף שנת 2020 (להלן: "הוראת השעה").
2. עוד קודם לכן, ב- 7.2.2017 פרסמה ועדת המחירים (להלן: "הוועדה") סיכום דיון שערכה בנושא חמאות מיובאות שבמסגרתו הוועדה החליטה באופן גורף שכל מוצרי החמאה המיובאים לישראל אינם כפופים לחוק הפיקוח (להלן: "החלטת הוועדה").
3. נושאים אלה קשורים כמובן בטבורם. תוצאת שילובם תהיה מצב בו ביחס למוצר החמאה הגנרי בבסיסו, יתנהל המשק הישראלי במצב של בן כלאיים: לפחות חציו – כבר לפי נתוני 2019 – יבוא פתוח לתחרות אפקטיבית ומלאה שבו מחלבות בפולין (או במדינות דומות) מוכרות תוצרתם ליבואנים, שמוכרים לקמעונאים אשר משווקים לצרכנים, והכל במחירים לא מפוקחים; חציו – ואולי פחות עם המשך התפתחות התחרות – תוצרת מחלבות ישראליות מקומיות שנמכרת במחירים מפוקחים.
4. עמדת טרה הינה שמצב כזה, אשר מעניק עדיפות רגולטורית למשק החלב ולמחלבות בפולין על-פני החקלאים הישראליים ומחלבת טרה שליד נתיבות, הינו חסר היגיון והצדקה, לא חוקי ובלתי חוקתי.

5. עמדת טרה היא שאין לדון בביטול שיעורי המכס ללא בחינה כוללת של מכלול הבעיות של שוק החלב, וכי מכל מקום אין לבטל את המכסים ללא השוואת המצב הרגולטורי בין תוצרת מחלבות פולין לבין תוצרת מחלבת טרה בנתיבות. אם עמדת הממשלה ממשיכה לצדד בפיקוח על מחירי חמאה מטעמי מחסור בתחרות (ויש לבחון זאת כמובן בהינתן שהוכח כבר שללא מכסים נוצרת תחרות אפקטיבית באמצעות שורה של יבואנים), אזי הנכון הוא להחיל באופן שוויוני פיקוח על התוצרת הישראלית של טרה ועל התוצרת הפולנית כאשר היא נמכרת בישראל. אם לא מוצאים לנכון לפקח על מחירי התוצרת הפולנית, אזי לכל הפחות יש לאפשר גם לטרה לצרף את ניסיונה ויכולותיה ולייבא גם כן חמאה שלא תהיה נתונה לפיקוח מחירים.
6. לצד זאת סבורה טרה, שלא ניתן לדון בפתיחת מכסות וביטול שיעורי המכס בייבוא חמאה מבלי לעשות כן במסגרת הליך כולל שיבחן מתן מענה לבעיות לאורך כל שרשרת ייצור החמאה. על שוק החלב הישראלי מוטלות מגבלות רבות והוא מאופיין בעודף רגולציה. אין מקום לדון במכסים ללא דיון ומתן מענה לדוגמה למחיר המטרה הגבוה שהמחלבות נאלצות לשלם לרפתנים עבור החלב; לעלויות הגבוהות תלויות-המדדים שהמחלבות מחויבות לשלם; וכן – לפיקוח על מחירי מוצרי המחלבות שמייצרות המחלבות שאינו מתעדכן בהתאם למחיר המטרה.
7. בנוסף, את ההסדרה בשוק החלב יש לעשות בהסתכלות לטווח הארוך ולא בחלון זמנים מצומצם. כך, טרה סבורה שחובה להפסיק להתנהל במשק החלב על בסיס "הוראות שעה". יש להסדיר את השוק בהחלטות קבועות אשר יאפשרו לכל הגורמים המעורבים תכנון ארוך טווח וודאות רגולטורית, שהם המפתח לאספקה סדירה ותחרותית של מוצרים למשק הישראלי.
- חוות הדעת המשפטית של משרד האוצר עליה התבססה כביכול ההחלטה לפטור מפיקוח חמאה מיובאת מהטעם שאינה "מצרך דומה" – חוות דעת שמציגה חריגה מסמכות ושרירותיות ומכל מקום אינה רלוונטית לחמאה**
8. מכיוון שהחלטת הוועדה, אשר קבעה כי החמאה המיובאת אינה כפופה לפיקוח מחירים, התבססה כביכול (רק כביכול, כפי שעוד יפורט לעיל) על חוות דעת משפטית של משרד האוצר, נפתח כעת את פירוט הדברים במכתבנו בהתייחסות לחוות דעת משפטית זו.
9. חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק הפיקוח") מסמיך את הממשלה להחיל בצו פיקוח על מצרכים או שירותים מסוימים. בהתאם לסמכות זו, קובע צו הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירים מרביים לחלב ומוצריו), התשע"ט-2019 (להלן: "צו הפיקוח") את המחירים המרביים של מצרכי חלב שונים במכירתם לקמעונאי ובמכירתם לצרכן. במסגרת צו הפיקוח, נקבעו המחירים המרביים עבור מצרכים שונים, לרבות חמאה.
10. סעיף 1 לחוק הפיקוח מגדיר "מצרך" ככולל גם כל "מצרך דומה". משכך, החוק קובע כי מצרך הדומה למצרך המנוי בצו הפיקוח כפוף לפיקוח מחירים גם הוא.
11. חוות הדעת המשפטית של משרד האוצר גידרה עצמה ככזו שעניינה פרשנות המושג "מצרך דומה"¹, והציגה כי השאלה העומדת בפניה היא זו: האם ביחס למצרכים מסוימים אשר לכאורה לפי טבעם הם "מצרך דומה",

¹ "חוות דעת בנוגע למוצרים דומים כהגדרתם בחוק הפיקוח על המחירים" (חוות דעת של משרד האוצר – הלשכה המשפטית, 13.5.2014) (להלן: "חוות הדעת המשפטית"). יצוין שחוות הדעת השתמשה בטעות במילה "מוצר" למרות שהמונח בחוק הוא "מצרך".

קיימת בכל זאת לוועדת המחירים אפשרות "שלא להחיל פיקוח" בשל כך שאותם "מצרכים דומים" על פניהם הם מוצרים מיובאים או מוצרים של יצרנים (מקומיים) "קטנים".

12. חוות הדעת הציגה, כי עניינה הוא באותם מוצרים אשר בצו הפיקוח צוינו מלכתחילה לא בשם גנרי אלא דווקא בשם המוצר המסחרי של תנובה. ולהבדיל: בשום מקום בחוות הדעת לא עסקה היא במוצרים אשר ננקבו בצו בשם גנרי כדוגמת "חמאה". ר' בעמ' 2 בפתח חוות הדעת:

"כבר עתה יצוין כי ברשימת המוצרים עליהם הוטל הצו (בתוספת לצו), צוינו שמות חלק ניכר מהמוצרים כשמות המוצרים המסחריים של חברת תנובה שהינה הספק העיקרי בתחום זה, כדוגמת: "אשל", "גבינת עמק", וכיו"ב".

13. בסיכום דבריה קבעה חוות הדעת המשפטית כי "קיימת אפשרות לוועדת המחירים שלא להחיל פיקוח מכוח חוק הפיקוח על מוצרים מסוימים בשוק החלב, בעלי נתח שוק הקטן משיעור מסוים, כדוגמת מוצרים מיובאים או מוצרים של יצרנים קטנים ושוליים שאין להם השפעה ניכרת בשוק, למרות היותם לכאורה "מוצר דומה" כהגדרתו בחוק, כל עוד הפיקוח יעשה על שלושת השחקנים המרכזיים בשוק הרלוונטי.

14. כלומר חוות הדעת המשפטית הציגה לוועדה כאילו בסמכות הוועדה לקבוע מהו "מצרך דומה", ולעשות כן לא על-בסיס מאפייניו האובייקטיביים של המוצר אלא דווקא על בסיס מאפייניו היצרן או היבואן. חוות הדעת המשפטית הוסיפה והציגה לעניין זה כאילו בכל מקרה על הוועדה לקבוע שמצרך של אחד מ"שלושת השחקנים המרכזיים במוצר" הוא "מצרך דומה".

15. בפתח הדברים יש להדגיש כי חוות הדעת המשפטית מעולם לא הייתה רלוונטית לעניין חמאה, שכן כמתואר לעיל חוות הדעת נוגעת כאמור רק לאותם מקרים אשר בצו הפיקוח מופיע השם המסחרי של המוצר כגון גבינת "עמק", גבינת "גלבע", "אשל" וכיו"ב. משכך, ככל שהמוצר המנוי בצו הפיקוח הוא מוצר כללי שאינו מייצג שם מסחרי של אחת המחלבות, הרי שחוות הדעת המשפטית אינה רלוונטית, וכל מוצר שנכלל תחת אותו מצרך – יהיה כפוף לפיקוח מחירים שהרי מדובר באותו מוצר שבצו הפיקוח ולא במוצר ה"דומה" לו.

16. לכן וועדת המחירים שגתה כאשר הסתמכה על חוות דעת משפטית זו עת החליטה בנושא חמאות מיובאות; המוצר "חמאה" הרי נקוב בצו בשמו הגנרי לחלוטין ולא בשם מותג של "תנובה".

17. נוסף ונרחיב כי גם אם חוות הדעת המשפטית הייתה רלוונטית לענייננו (ולא היא), הרי שלא בסמכות ועדת המחירים להחליט על מוצרים של מי מהשחקנים בשוק הרלוונטי יחול הפיקוח. כך, לפי סעיף 22 לחוק הפיקוח, הסמכות להחיל את צו הפיקוח על אדם מסוים או סוג בני אדם נתונה לשר האוצר ושר החקלאות ופיתוח הכפר (להלן: "השרים") במסגרת צו הפיקוח.

18. לכן וועדת המחירים פעלה בחוסר סמכות כאשר הסתמכה על חוות דעת משפטית זו עת החליטה לפטור את היבואנים מפיקוח בנושא חמאות מיובאות.

19. מעבר לאמור, חוות הדעת המשפטית לפיה כל עוד המוצר מיוצר על ידי אחד משלושת השחקנים הגדולים בשוק הרלוונטי הוא יהיה כפוף לפיקוח מחירים – כלל אינה מנומקת ולמעשה היא שרירותית.

20. לדוגמה, אם ניקח מחלבה גדולה בשוק אשר נתח השוק שלה במוצר גבינה צהובה הוא רק 10%, מדוע יהיה זה רלוונטי שבמוצר היוגורט לדוגמה, אותה מחלבה הצליחה במיתוג ולכן הצליחה למכור יותר יוגורטים? מדוע יש

השפעה על המכירות במוצר אחד בו למחלבה יש נתח שוק גדול על מוצר אחר שלמחלבה יש בו נתח שוק שולי? החשש ממחיר מוצר גבוה קיים הרי רק בנוגע למוצר בעל נתח שוק גבוה וממילא אינו מתקיים במוצר בעל נתח שוק קטן (ראו פסקה אחרונה בעמ' 3 לחוות הדעת המשפטית).

21. בדומה לכך, גם הקביעה לעניין "שלושת השחקנים המרכזיים" היא שרירותית לחלוטין. מדוע החליטה חוות הדעת המשפטית שהבחינה הרלוונטית היא לשלושת השחקנים המרכזיים? מדוע לא שני השחקנים המרכזיים או ארבעת השחקנים המרכזיים? מדוע לא מבוצעת בדיקה של נתחי השוק של כל אחד מהשחקנים בשוק כדי לראות מי מהם הוא הרלוונטי לעניין החשש כי מחיר המוצר עלול להיות גבוה מהמחיר האופטימאלי בשוק משוכלל אלמלא יהיה תחת פיקוח?

22. כך יצא שבאופן סתמי לחלוטין קבעה חוות הדעת המשפטית כי בעוד שתנובה שולטת בכ- 60% מהשוק, שאר נתח השוק נשלט בידי שטראוס וטרה. זאת מבלי לציין (או לבדוק) בכמה נתח שוק מחזיקה כל אחת מהן, באיזה מוצרים, מי המחלבות האחרות בשוק ועוד.

23. יוצא לפיכך, שהחלטת וועדת המחירים בנושא חמאות מיובאות התקבלה בהיעדר סמכות, תוך הסתמכות על חוות דעת משפטית אשר למעשה לא הייתה רלבנטית (שכן המוצר נקוב בצו בשמו הגנרי בלבד) ובשרירותיות אשר הלכה בעקבות השרירותיות של חוות הדעת המשפטית.

ועדת המחירים טעתה באופן יישום חוות הדעת המשפטית כבר בשנת 2017 כאשר החליטה לפטור באופן גורף "חמאות מיובאות"

24. כאמור, בשנת 2017, ובהסתמך על חוות הדעת המשפטית של משרד האוצר, פרסמה ועדת המחירים החלטה בנושא "חמאות מיובאות" וקבעה באופן גורף כי מוצרי החמאה המיובאים אינם נחשבים "מצרך דומה" ואינם כפופים לפיקוח.

25. אפילו הייתה חוות הדעת המשפטית נכונה ורלוונטית למוצר חמאה (וכאמור לעיל אין זה המצב), הרי שוועדת המחירים גם כשלה ביישומה וגם סתה ממנה באופן מובהק.

26. בראש ובראשונה, שהרי חוות הדעת המשפטית הדגישה פעמיים כי "**האפשרות שלא להכניס מוצרים בעלי נתח שוק הקטן משיעור מסוים לפיקוח, תינתן לוועדת המחירים רק לאחר עריכת ניתוח מאפייני השוק הרלוונטי, לרבות "מספר השחקנים" הרלוונטיים לאותו השוק ובחינה כלכלית מקיפה...**". כך בפתח חוות הדעת המשפטית ואז שוב בסיומה.

27. עם זאת, ה- "ניתוח" שערכה ועדת המחירים הסתכם בחצי עמוד שכלל מספר שורות וגרף עוגה פשוט. אין זה ניתוח מעמיק ובחינה כלכלית מקיפה של שוק החמאה, כפי שהיה על וועדת המחירים לערוך לפי חוות הדעת המשפטית עליה הסתמכה.

28. מעבר לכך, גם הניתוח לגופו נראה שרירותי ושגוי, בכל הכבוד, כמו גם סוטה מחוות הדעת המשפטית.

29. חוות הדעת המשפטית קבעה שבכל מקרה צריך הפיקוח לחול על שלושת "השחקנים" המרכזיים המייצרים את המוצר הספציפי הנבחן. כך בעמ' 5 לחוות הדעת:

"למרות האמור לעיל אנו סבורים כי בכל מקרה על מנת לעמוד במטרות החוק יש להחיל את החוק בנוגע לכל מוצר שהינו בפיקוח, על שלושת "השחקנים" המרכזיים המייצרים מוצר ספציפי זה (גם אם אחד משלושת "שחקנים" אלו, הוא בעל נתח שוק קטן יחסית) שכן אי החלת החוק על לפחות שלושת "השחקנים" המרכזיים בשוק הרלוונטי תחטא למטרת החוק ותביא לתוצאה לא רצויה".

30. הנתונים שניצבו בפני ועדת המחירים הראו כי בשוק החמאה החזיקה תנובה נתח שוק של כמעט 70%. הרחק מאחוריה, בפער עצום של עשרות אחוזים, הייתה אז טרה עם 8%. וכמעט מיד לאחר טרה, שלושה יבואנים עם נתח שוק קרוב מאוד לטרה: שופרסל 4.7%, לורפק 4.5% וגם וילי פוד 4.5%.

31. **יוצא שלפי חוות הדעת המשפטית עליה הסתמכה כביכול ועדת המחירים, היה עליה לקבוע כבר אז שיש לפקח על "שלושת השחקנים המרכזיים בחמאה", שהם תנובה, טרה ושופרסל. וההיגיון חייב למעשה לראות גם בלורפק וילי פוד כשחקנים מרכזיים, מכיוון שנתח השוק שלהם רחוק רק 0.2% משופרסל.**

32. אך באופן לא מוסבר, ובניגוד לחוות הדעת המשפטית, וועדת המחירים החליטה להחיל את הפיקוח על "שלוש המחלבות המרכזיות בשוק מוצרי החלב המפוקחים" במקום להחיל את הפיקוח על השחקנים המרכזיים במוצר הספציפי – תנובה, טרה ושופרסל, כשלצדה לפי שורת ההיגיון גם וילי פוד ולורפק.

33. מעבר לסטיה מחוות הדעת המשפטית, הייתה בכך גם סטיה משורת ההיגיון (בכל הכבוד): וועדת המחירים "החילה" כביכול את הפיקוח על שטראוס שלפי הנתונים לא מכרה בכלל חמאה בפיקוח במקום על יבואנים עם נתח שוק דומה מאוד לזה של טרה.

34. ודוק: לטעמנו כמובן חייב ההיגיון הכלכלי להכיר בכך שבשוק המוצר הספציפי יש רק "שחקן מרכזי" אחד וזוהי התמונה הכלכלית הרלבנטית לדיון. כפי שכבר כתבנו, המספר "שלושה שחקנים" הוא הרי שרירותי בעליל ולא מנומק על פניו. "שחקן" שלו 8% נתח שוק אינו מרכזי (קל וחומר כשמולו "שחקן" עם כמעט 70% נתח שוק), ומכל מקום אינו מרכזי יותר משחקן עם 4.7% נתח שוק.

35. **לפיכך, קביעת ועדת המחירים בסיכום הדיון שערכה מנוגדת אף לעקרונות שקבעה חוות הדעת המשפטית ואין כל הגיון כלכלי מאחוריה. בפועל, המהות של החלטת הוועדה – כפי שמעידה גם כותרתה – לא הייתה בחינה של החלת הפיקוח על השחקנים המרכזיים הרלבנטיים אלא מתן מעמד ייחודי ל"יבוא" בשל היותו מוצר של מחלבה בפולין ולא מוצר של מחלבת טרה בנתיבות. כפי שנפרט להלן, גישה זו הייתה פסולה כבר אז והיא פסולה עוד יותר כיום.**

פיקוח אחיד על חמאה – במקום עדיפות למחלבות מחוץ לישראל

36. בראש ובראשונה, מהטעמים שפורטו לעיל, את החלטת ועדת המחירים משנת 2017 חובה לבטל מהטעם שמעולם לא היה ראוי ליתן עדיפות שכזו למחלבות זרות (וליבואנים שמייבאים את תוצרתן) על פני מחלבה ישראלית – וכך בייחוד כיום ובכל עת בה אין מכסים. מהות החלטת ועדת המחירים היא מתן אפשרות למחלבה פולנית לדוגמה למכור את תוצרתה בישראל ללא פיקוח מחירים בגלל מיקומה אשר בפולין. זאת בשעה שמחלבת טרה, אשר ממוקמת באזור תעשייה ליד נתיבות ורוכשת חלב גולמי מחקלאים ישראלים – נושאת בעול הפיקוח בגלל מיקומה אשר בישראל.

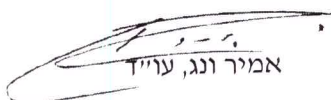

37. לא יעלה על הדעת שהבסיס לאבחנה בין המחלבות יהיה כי מיקום המחלבה בחו"ל מעניק יתרון על פני מחלבות יצרניות מקומיות. הטלת מגבלות ועודף רגולציה על היצרנים המקומיים לעומת היבואנים הזרים פוגעת ביצרנים הישראלים וביכולתם להתחרות בשוק החלב.
38. לפיכך, לא יכולה להמשיך להתקיים החלטה של ועדת המחירים אשר משחררת רק את הייבוא מפיקוח, וכך בייחוד עם ביטול המכסים.
39. **ככל שסבורה הממשלה שנכון להתמיד בפיקוח מחירים גם בזמן בו נפתחת ישראל לתחרות מלאה בחמאה ללא מכסים – הרי שיש לוודא שהפיקוח יחול באופן אחיד ושוויוני.**
40. ודוק: נזכיר כי חוות הדעת המשפטית עליה הסתמכה וועדת המחירים בשנת 2017, מנתה כיסוד ראשון במעלה לעמדתה שמדובר בשוק "מאופיין בכשלים וחסמים" בו 90% מהשוק "נשלט" בידי "שלושת המחלבות (הישראליות) הגדולות". כך בעמ' 1-2 לחוות הדעת:
- "משק החלב בישראל מאופיין בכשלים ובחסמים לקיומה של תחרות לאורך שרשרת הערך. באופן פרטני – מכל 90% מהשוק נשלט בידי שלושת המחלבות הגדולות... לצד זאת הכניסה לשוק מוצרי החלב מאופיינת בחסמי כניסה כבדים – חסמי מימון ואחרים – עמיד בתקני איכות מחמירים וגו'".
41. אך בניגוד לאמור בחוות הדעת המשפטית, הראיות מוכיחות שכבר אין חסמים לשוק החמאה וזאת משום ששוק זה נפתח לייבוא – מהלך שיוגבר עם ביטול המכס. כפי שעולה מנתוני סטורנקסט, בעוד שחלקיות היבוא בשוק החמאה בשנת 2017 היה כ- 30% (ולפי החלטת הוועדה, בשנת 2016 שיעור החמאה המיובאת מכלל כמות החמאה הרגילה היה נמוך מ- 25%); **הרי שבשנת 2019 חלקיות היבוא בשוק זה צמח לכמעט 47%! בפרט מתבלטת וילי פוד שייבאה חמאה בהיקף של 20.9% נתח שוק, שהם פי 2.6 יותר מנתח השוק שהצדיק כביכול לשיטת הועדה פיקוח על טרה בשנת 2017 (8%).**
42. נתונים אלה מוכיחים מעל לכל ספק כי אין חסמי כניסה לשוק החמאה וכי בפועל הייבוא מצליח וכי יבוא החמאה נמצא בעליה מתמדת.
43. מבחינתה של טרה, הנתונים מלמדים באופן מובהק שהפיקוח צריך לחול על מוצרי המחלבות בפולין שמתחרות בה ולא רק על טרה. מנתוני סטורנקסט עולה כי נתח השוק של היבואנים בשוק הצרכני גדול בהרבה מזה של טרה: **בשנת 2019 החמאה שיצרה טרה החזיקה אחוז אפסי מכלל מכירות החמאה בשוק הצרכני בשנה זו – זאת לעומת וילי פוד שייבאה 20.9% ושטראוס שייבאה 13.3% (ותנובה שייצרה 52.6%).** קרי, נתח השוק של כל אחד מהיבואנים כיום הוא גדול יותר מנתח השוק שלדעת ועדת המחירים הצדיק פיקוח על טרה בשנת 2017 (נזכיר כי נתח השוק שלה לפי נתוני 2016 היה 8%), ואילו נתח השוק של טרה הוא שולי וזניח מהסוג שוועדת המחירים לא מצאה מקום אפילו לבחון בפירוט בשנת 2017 (כל מי שמכרו פחות מ- 4.5% קובצו תחת "אחר").

44. כך או אחרת, לפי הנתונים החמאה המיובאת עולה כדי כמעט מחצית מהחמאה הנמכרת בישראל וממילא היא אינה מקיימת את התנאי באשר לנתח השוק הקטן אשר הוועדה סברה שמקנה פטור מפיקוח מחירים. כמו כן, קיימים יבואני חמאה אשר נתחי השוק שלהם אינם מזעריים אלא דווקא עולים על זה של טרה שהינו שולי ביותר ואין לו כל השפעה על השוק במצב הדברים הנתון.
45. יוצא מכל האמור, שלא יכולה להיות הצדקה להחלטה על פיקוח מחירים שביסודה העדפת היבוא (בפועל העדפת המחלבות בפולין וכיו"ב) על פני הייצור המקומי בישראל. לא יכולה גם להיות החלטה שביסודה הכללת טרה תחת כותרת שרירותית בדמות "שלוש המחלבות הגדולות". מעבר לנדרש, הרי נתוני שנת 2019 יוכיחו כל זאת באופן מובהק: תנובה עם נתח שוק סטורנקסט של 52.6%, וילי פוד עם נתח שוק (מיבוא) של 20.9% וטרה עם נתח שוק אפסי.
46. ולכן כאמור, באופן שוויוני כבכל מצב של אסדרה ופיקוח, ככל שסבורה הממשלה שיש מקום לפיקוח מחירים גם בזמן בו מיובאת חמאה לישראל בתחרות מלאה, ללא מכסים, על ידי שורה של יבואנים – הפיקוח חייב לחול באופן אחיד ושוויוני על התוצרת המקומית ועל המיובאת.
47. למצער, ככל שימצא טעם לפטור מפיקוח דווקא את מוצרי המחלבות בפולין מהטעם שמוצריהן "רק" מיובאים לישראל ולא מיוצרים בה – דבר אשר שלטעמנו אינו נכון ואינו חוקי – יש לאפשר גם לטרה לייבא חמאה באותם תנאים. לא רק שהדבר מתחייב מטעמי שוויון וחופש העיסוק, אלא שכניסת טרה לפעילות היבוא (לצד היבואנים שכבר הוכיחו את יכולתם) רק תגביר כמובן את התחרות. נתח השוק של טרה נמוך, אך יש לה כמובן ניסיון ויכולות בפעילות במוצרי חלב אשר יאפשרו לה לפעול ולהועיל לתחרות לרווחת הצרכנים.
- בסיכום**
48. על מנת להוריד את יוקר המחיה ולאפשר תחרות אמיתית בשוק החלב, יש לטפל בבעיות המהותיות בשוק זה כגון מחירי המטרה הגבוהים, מחירי הפיקוח שלא מתעדכנים בהתאם למחיר שמשלמות המחלבות, עלויות גבוהות תלויות-מדדים וכיו"ב.
49. כלומר, כדי להבטיח לצרכן הישראלי חמאה איכותית יותר בעלות נמוכה יותר ולהוריד את יוקר המחיה, לא די בביטול שיעורי המכס לייבוא – כי אם יש לטפל מן השורש בבעיות הייחודיות של שוק החלב.
50. מכל הטעמים שפורטו לעיל, עמדת טרה היא שיש לדון בביטול שיעורי המכס כחלק אחד מתוך הליך שלם שמטרתו לפתור את בעיות משק החלב הישראלי, ומכל מקום רק בתנאי הכרחי של החלת פיקוח שוויוני, אחיד ותכליתי על התוצרת המקומית ועל זו המיובאת. אין מקום לשחרר מפיקוח מחלבה בפולין, שתוצרתה מיובאת לישראל ללא כל מכסים, ולהותיר תחת פיקוח את מחלבת טרה בנתיבות.
51. טרה עומדת לרשותכם לכל בירור ועניין ונודה לעריכת פגישה בנושא חשוב זה.

בכבוד רב,

אמיר ונג, עו"ד